Lietas Nr. C33576515
Lietas arhīva Nr. C-5765-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 1.decembrī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese N.Zavadska,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 2.septembrī prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu pušu nepilngadīgā bērna /pers. C/ uzturam 109 *euro* mēnesī, norādot, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam bērna uzturlīdzekļu apmēram.

Pieteikumā norādīts, ka atbildētājs atbildētājas nerūpējas par /pers. C/ un materiālu palīdzību nesniedz. Norādīts, ka bērns ilgstošu laiku atrodas slimnīcā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu.

2015.gada 15.oktobrī atbildētājam uz deklarēto dzīves vietu nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteikts, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Savukārt Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otrajā daļā noteikts, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Atbildētājam paziņojums nosūtīts uz deklarēto dzīves vietu, līdz ar to atzīstams, ka par tiesvedības procesu atbildētājam ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un 56.^{1}pantā noteiktajam.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par prasību nav sniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2015.gada 16.novembrī pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2015.gada 1.decembrī.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Ar prasības pieteikumam pievienoto dzimšanas apliecības /apliecības numurs/kopiju apstiprinās, ka /pers. C/, dzimušas /datums/, vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ (lietas 14.lapa).

Civillikuma 178.pantā noteikts – ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo. Lietā nav strīda par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno māte – prasītāja lietā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt, Civillikuma 179.panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

No minētām tiesību normām izriet, ka vecākiem ir pienākums sniegt uztura līdzekļus saviem bērniem. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Līdz ar to tiesai ir pamats piedzīt uzturlīdzekļus no bērna tēva, ja viņš tos nesniedz labprātīgi, vai sniedz nepietiekamā apmērā.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto, ka atbildētājs uzturlīdzekļus nemaksā, nesniedz pietiekamu materiālu vai cita veida palīdzību, jo atbildētājs šo apstākli nav apstrīdējis.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 par grozījumiem 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2015.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, no 2015.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteiktā minimālā uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90

euro, bet pēc 7 gadu vecuma – 108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja bērna uzturam uzturlīdzekļus 109 *euro* apmērā.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 18.maija spriedumā lietā Nr. SKC-863/2011 izteikta atziņa, ka tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tā atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.

Tiesas ieskatā prasītājai nav jāpierāda izdevumi, kas radušies par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem, medikamentiem u.t.t. Tiesa uzskata, ka bērnu uzturēšanas pienākums ir absolūts, bērna intereses ir primārās un nav pieļaujama situācija, kad bērns paliek bez uzturlīdzekļiem. Taču piedzenot uzturlīdzekļus, tiesai jāņem vērā arī abu vecāku spējas un mantas stāvokli uzturēt bērnu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. (..).

No tiesai pieejamas Ceļu satiksmes drošības direkcijas datu bāzes redzams, uz pušu vārda nav reģistrēti transportlīdzekļi un no Valsts vienotās datorizētas zemesgrāmatu datu bāzes redzams, ka uz pušu vārda nav reģistrēti nekustamie īpašumi.

Citi pierādījumi, kas pamato pušu mantisko stāvokli un arī atbildētāja spējas maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam virs valstī noteiktā apmēra, lietā nav iesniegti.

Ņemot vērā konstatēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai bērna uzturēšanai ir piedzenami uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, proti, līdz bērna 7 gadu vecumam – 25% no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas (šobrīd 90 *euro*) un no 7 gadu vecuma – 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas (šobrīd 108 *euro*).

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr. SKC-556 sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, Senāts atzinis, ka prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, t.i., no 2015.gada 2.septembrī, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* ir 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 162 *euro* (90 *euro* x 12 = 1080 *euro*; 1080 *euro* x 15%).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietas materiāliem – ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķina – (lietas 2.lapa) redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu ir 5,70 *euro,* kas piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 34., 39., 42.panta pirmo daļu., 43., 96., 193., 204.^{1}, 250.^{25} un 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 90 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015. gada 2.septembra, līdz bērna 7 (septiņu) gadu vecumam, bet, sākot no 7 (septiņu) gadu vecuma sasniegšanas, līdz pilngadības sasniegšanai - ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 196,20 *euro*, samaksu veicot sekojošā kontā:

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,70 *euro*, samaksu veicot sekojošā kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese N.Zavadska